energeia.nl

Ruim 1 GW aan zonnedaken met subsidiebeschikking in 2020 afgeblazen

[redacted]

6-7 minuten

Monitor Zon-PV 2021 in Nederland

Dit blijkt uit de Monitor Zon-PV 2021 van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die donderdag is gepubliceerd. De Monitor plaatst kanttekeningen bij de snelle groei van zonne-energie, en vooral bij de grote aantallen zonnedaken die een positieve beschikking krijgen bij de jaarlijkse subsidierondes van de SDE++, zoals de regeling na een recente herziening is getiteld.

Zonne-energie is de laatste jaren een grote ontvanger van subsidiebeschikkingen in de SDE, zowel in vermogen als in het maximale subsidiebedrag. Zowel dit jaar als vorig jaar kreeg de sector voor ruim €2 mrd aan subsidiebeschikkingen, waarbij vooral in de laatste ronde dakopstellingen dominant waren. Dat betreft dan grootschalige projecten op bedrijfsdaken die een vermogen van meer dan 15 kWp hebben.

Steeds vaker trekt de overheid subsidiebeschikking in

Tegelijkertijd is er de afgelopen twee jaar een sterke stijging van het aantal zonprojecten dat exploitanten uiteindelijk niet uitvoeren, waarop de RVO uiteindelijk de subsidiebeschikking intrekt. De RVO spreekt over 'vrijval'. Het jaar 2020 was een topjaar qua vrijval: beschikkingen voor de realisatie van maar liefst 1.278 MWp vermogen aan zonprojecten werd ingetrokken. Dit betrof vrijwel uitsluitend dakprojecten (98%). Een jaar eerder was de vrijval 973 MW en het aandeel dak 91% (zie grafiek). Daarnaast is er ook een groeiend aantal projecten dat wel wordt gerealiseerd, maar op minder dan 90% van het beschikte vermogen.

Het lijkt erop dat veel partijen die een project hebben geannuleerd uiteindelijk toch niet goed waren voorbereid. De meest voorkomende reden om te stoppen is dat de dakconstructie uiteindelijk toch niet geschikt was, zo blijkt uit een enquête van de RVO. In ruim zeventig gevallen werd dit genoemd, waarvan ruim de helft als hoofdreden (zie grafiek hieronder). De noodzaak om eventueel aanpassingen te moeten verrichten aan de dakconstructie, leidde er vaak vanzelf toe dat een businesscase verslechterde. Regelmatig kwam een businesscase ook niet rond door de extra kosten voor verzwaring van aansluiting of jaren wachttijd voordat überhaupt aan het net kon worden teruggeleverd. Al met al lijkt in een belangrijk deel van de gevallen de voorbereiding niet optimaal te zijn geweest, zoals in krap dertig gevallen een dakeigenaar die toch geen medewerking wilde verlenen.

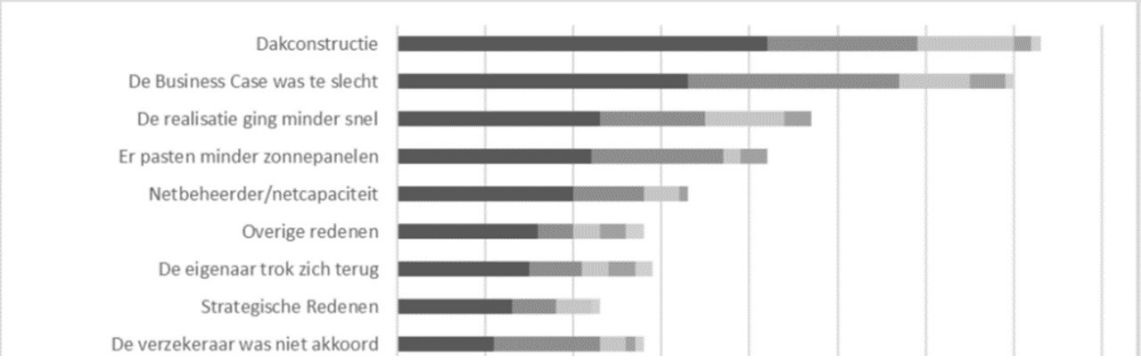

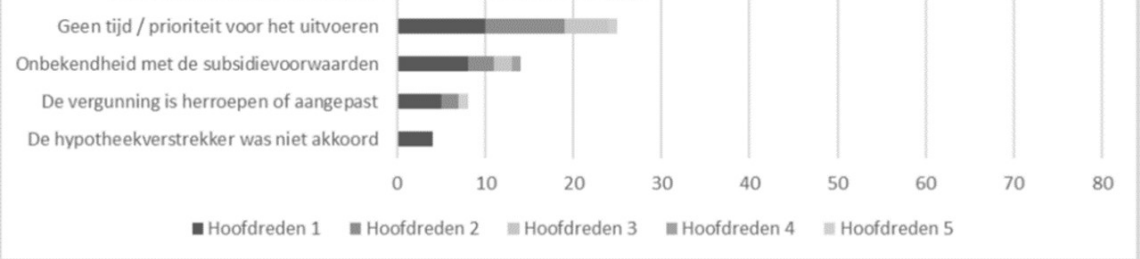

Oorzaken voor het annuleren van zonprojecten op dak: het aantal keer dat respondenten een specifieke reden noemden. Resultaat afkomstig uit een enquête met 222 respondenten.(Bron: RVO - Monitor Zon-PV)

'Plafond' aan hernieuwbare elektriciteit

De Monitor doet ook een poging te berekenen tot hoeveel hernieuwbare elektriciteitsproductie in 2030 de subsidiëring van zonne-energie gaat leiden, met daarbij opgeteld de productie van wind op land, waarvoor nauwelijks nog subsidiebeschikkingen zijn afgegeven de afgelopen jaren. Reden voor deze berekening is ook, zo schrijft de RVO, dat “in het Klimaatakkoord is afgesproken om na 2025, of zoveel eerder als de 35TWh-doelstelling is bereikt, geen SDE-subsidie meer toe te kennen aan zon-PV”. Gevraagd naar de reden van de stelligheid over het stopzetten van de SDE++ voor hernieuwbare elektriciteit, verwijst de RVO desgevraagd naar de formulering uit het Klimaatakkoord dat er “wordt gestuurd op de realisatie van 35 TWh aan subsidiabele productie uit wind op land en zon-PV”.

De herdefiniëring van dit streefdoel van 35 TWh als “plafond” voor subsidiëring van hernieuwbare elektriciteit was ook te vinden in de dinsdag gepubliceerde Miljoenennota, en heeft al geleid tot protesten van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) en de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA), die uitgaan van een doorlopen van de SDE++ tot 2025 omdat de vraag naar hernieuwbare elektriciteit alleen maar zal

toenemen.

35 TWh binnen handbereik

De RVO begint bij het cijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), dat er eind 2020 een totaal geïnstalleerd vermogen zonne-energie was van 10,7 GWp. Krap de helft daarvan (4,6 GWp) is gerealiseerd op kleine schaal door particulieren - vooral zonnepanelen op daken. Ruim de helft (5,3 GWp) van het totaal is gerealiseerd dankzij subsidie uit de SDE en is dus grootschalig op dak of veld.

De RVO heeft alleen zicht op de grootschalige projecten die subsidie hebben aangevraagd en met de laatste ronde SDE++ uit 2020 meegerekend zou het vermogen gesubsidieerde zonne-energie kunnen groeien tot ruim 19 GW, al is het twijfelachtig of dat zal worden gehaald gezien de boven behandelde 'vrijval' wegens niet gerealiseerde projecten.

In theorie zal echter de totale productie hernieuwbare elektriciteit van alle via de SDE gesubsidieerde windparken op land en de grootschalige zonprojecten op daken en velden uitkomen op circa 34 TWh. Daarmee lijkt een productie van 35 TWh al binnen handbereik, al blijkt duidelijk uit de monitor dat lang niet alle plannen worden gerealiseerd. Komende maand opent echter weer een nieuwe ronde SDE++.

De jaarproductie van kleinschalige zonprojecten, dat wil zeggen van particulieren, lag eind 2020 op 4 TWh. Het streven is dat dit in 2030 uitkomt op een productie van 7 TWh.

Grote zonnedaken als deze in Heerenveen kunnen subsidie ontvangen via de SDE++. Dit dak is geplaatst door ontwikkelaar GroenLeven. (Foto: GroenLeven)

Correcties & Aanvullingen

In de oorspronkelijke versie van dit artikel was voor het behalen van het streefdoel van 35 TWh in 2030 de jaarproductie van grootschalige Zon-PV, gesubsidieerd via de SDE, samengevoegd met particuliere zonprojecten. De laatste categorie heeft echter een apart doel, zoals nu aangegeven in de laatste alinea.